

УДК 141.2

Олена Ходус**«БАНАЛІЗАЦІЯ ЗЛА» ЯК ПРОЯВ АКТУАЛЬНОГО ЕКЗИСТЕНЦІЙНОГО ДОСВІДУ:
ОСОБЛИВОСТІ МЕДІЙНОЇ ДЕТЕРМІАЦІЇ**

У фокусі дослідницького інтересу в статті – спроба концептуалізації феномена «баналізації зла», який розглядається не просто як яскрава метафора, а переважно як конструкція, що репрезентує емоційну складову екзистенціального досвіду буття в умовах актуальної реальності, опосередкованої різноманітними медійними дискурсами. Під «баналізацією зла» розуміється процес, у результаті якого відбувається втрата злом своєї драматичної сутності.

Ключові слова: баналізація зла, приватність, атомізація повсякденності, дефіцит суб'єктивності, медійний дискурс

E. Khodus**«TRIVIALIZATION OF EVIL» AS A MANIFESTATION OF ACTUAL EXISTENTIAL EXPERIENCE:
FEATURES OF MEDIA DETERMINATION**

The purpose of this article is effort to conceptualization of the phenomenon of «trivialization of evil» which we consider not just as a great metaphor, but mainly as a structure that represents the emotional component of the existential experience of being in terms of actual reality mediated by a variety of media discourse.

It should be noted that the concept of «trivialization of evil» we use as a some technical term that has a specific function. First of all, this concept is very clearly captures the existential dynamics of modernity in the modus emotional perception of objective circumstances of social life, shifts in behaviour. There are several reasons for a particular expression «trivialization of evil» as a contemporary manifestation of emotional existential experience of society: 1) «trivialization of evil» fits perfectly into the space of social relations and institutions that distinguish modern society; 2) «trivialization of evil» is an inherent emotional and behavioral attributes that directly correlates to the actual media discourse that creates a special language representation of the current cultural situation.

«Trivialization of evil» implies not only to a reduction in the community a sense of outrage in response to injustice and evil, but in addition, a process by which results in the loss of its evil dramatic essence (which is unacceptable under any circumstances). The reality of everyday experience filled with various manifestations trivialization of evil. Thus the daily experiences and emotions of people are mediated by visual media world. Media discourse, which initiated by public sphere affects on «life worlds» in terms of «fear», «danger», «threat», «decline». Fatigue from cruelty begets the modern individual is the desire to escape in a private area of life as a recreation of area and a certain freedom. No wonder that under such circumstances, the proportion of the population claims a right to close their eyes to what's happening around them, preferring to remain aloof from public life, believes their discussion is useless and boring. This position serves as a means of self-protection from the brutal reality of the external world that does not allow illusions.

Keywords: «trivialization of evil», the atomization of everyday life, lack of subjectivity, media discourse.

Е. Ходус**«БАНАЛИЗАЦИЯ ЗЛА» КАК ПРОЯВЛЕНИЕ АКТУАЛЬНОГО ЕКЗИСТЕНЦИАЛЬНОГО ОПЫТА:
ОСОБЕННОСТИ МЕДИЙНОЙ ДЕТЕРМИНАЦИИ**

В фокусе исследовательского интереса в статье – попытка концептуализации феномена «банализации зла», который рассматривается не просто как яркая метафора, а преимущественно как конструкция, репрезентирующая эмоциональную составляющую экзистенциального опыта бытия в условиях актуальной реальности, опосредованной различными медийными дискурсами. Под «банализация зла» понимается процесс, в результате которого происходит потеря злом своей драматической сущности.

Ключевые слова: банализация зла, приватность, атомизация повседневности, дефицит субъективности, медийный дискурс.

Мова сучасного соціального теоретизування, підкріпленого інтенсивною соціодинамікою, сфокусована переважно на рефлексивну роботу з сьогоденням. Конкретно йдеться про те що, ті понятійні структури, концептуальні конфігурації, що утворюють об'єктно-дослідницьке поле актуальних філософських побудов, все більше «омінають стороною» проблематику «великих соціальностей», тобто реальність інституційних структур, де індивідуальний актор виступає як слухняне і корисне тіло (як це описав М. Фуко) і не має власного «об'єктного значення», але набуває його тільки будучи залученим/розчиненим у колективних соціальних формах. При цьому, якщо розглядати наявні понятійні структури не просто як семантичний або соціальний факт, а як конструкції, у яких об'єктивуються зрушення

наявного соціального порядку, то за такою дослідницькою перспективою операціоналізація поняття передбачає аналіз взаємозв'язку між інституційними практиками і семантичними контекстами, які формуються навколо окремих понять, що виконують роль соціальних універсалій у ході роботи інстанцій освітлення і поширення, таких, наприклад, як наукові центри [1, с. 23]. У цьому випадку поняття виступають не просто ясною та дієвою формою, у якій актуальний соціальний порядок виявляє себе, а й регулятивами, що спрямовують виробництво реальності. У низці таких найбільш справді працюючих понять (в сенсі їх евристичного потенціалу) сьогодні – у тому числі й у випадку вітчизняної соціальної теорії – ми можемо зафіксувати понятійні конструкції, які повертають в словник соціальних наук проблематику «суб'єктивації соціального».

Справді, звертаючись до актуальних наукових оцінок сучасності та їх понятійно-категоріального оформлення можна констатувати загальну спрямованість на проблематизацію процесу індивідуалізації як домінуючої тенденції, що відрізняє практики життєтворчості індивіда як активного соціального агента, який спроможний сам ініціювати зміни, а не тільки реагувати на структурні обмеження. Таке звільнення суб'єктності від примусової дії структури призводить до відмови від традиційних правил, норм, очікувань і форм авторитету. Спосіб життя й зовнішні форми авторитету, пов'язані з публічною сферою, формальними соціальними системами на кшталт економіки, ринку, політики, системи адміністрування все більше замінюються індивідуальним авторитетом, «життєвою формою приватного дому» (в термінології Ю. Габермаса). Коментуючи цю тенденцію, У. Бек називає індивіда одиницею відтворення соціального в життєвому світі [2, с. 188]. Саме в такому ключі відбувається регуманізація соціальної теорії. Чисельні роботи останніх десятиліть М. Фуко, П. Бурдьо, Н. Еліаса, З. Баумана, С. Лаша, Ж. Ліповецьки, А. Турена, Е. Гідденса, Ж. Бодрійяра, Р. Сеннета, Р. Рорти, Х. Патнема, Р. Шустермана ті інших свідчать, що проблеми «персоналізації», «психологізації», індивідуалізації, приватизації повсякденності перестали бути периферійною тематикою для філософії соціальних наук.

У такому контексті актуальним стає трактування «генези сучасності» не лише в системі категорій, які відображають існування формалізованих і інституційно-закріплених соціальних утворень, але й з урахуванням, у тому числі суб'єктивно-сміслового, емоційно-чуттєвого екзистенціального аспекту. Показовою в цьому відношенні є думка представника сучасного прагматизму Х. Патнема, який закликає залучити до фокусу філософських побудов не тільки «об'єктивне пізнання» світу природи, людини і суспільства, а й етико-екзистенціальні проблеми. «Якщо в минулі часи, – зазначає автор, – метафізика перебувала в прямому життєвому зв'язку з культурою і потребами епохи, завдяки чому мала можливість впливати на спосіб життя людей, причому не завжди в гіршу сторону, то метафізика наших днів не пов'язана ні з чим і не на чому не ґрунтується, крім сумнівних «інтуїцій» купки філософів» [3, с. 121]. Вихід, за логікою Х. Патнема, – у зверненні до «життєвого світу» людських відносин.

Відповідно *мета* цієї статті полягає в спробі концептуалізації феномена «баналізації зла», який ми розглядаємо не просто як яскраву метафору, а переважно як конструкцію, що репрезентує емоційну складову екзистенціального досвіду буття в умовах актуальної реальності, опосередкованої різноманітними медійними дискурсами.

Потрібно зауважити, що поняття «баналізація зла» ми використовуємо як дещо технічний термін, що має певне функціональне навантаження. Перш за все, це поняття дуже рельєфно фіксує екзистенціальну динаміку сучасності в модусі емоційного сприйняття предметних обставин соціального життя, зрушення в поведінкових настановах. Очевидно, що саме суспільство формує екзистенціальний досвід індивідів за допомогою соціокультурного дискурсу і практик соціалізації (загальнозначущих символів, цінностей, нормативних стандартів, наративів, епістемологічних моделей) і визначає стиль їх емоційної поведінки. Так, згідно з Н. Еліасом, процес цивілізації означає не що інше, як «встановлення контролю» над елементарними тілесними функціями й інтравертацію емоційно-афективних проявів людської психіки [4]. Важливим чинником процесу цивілізації виступає також, як вважає Н. Еліас, «монополізація психічного насильства і агресії» державними інститутами. Продовжуючи ідею Н. Еліаса, М. Фуко зазначає, що західне суспільство в процесі свого розвитку удосконалює способи контролю над людиною, її тілесними практиками, у тому числі й емоціями. Від школи до в'язниці, від терапевтичного стаціонару до психіатричної лікарні суспільство насичене інститутами контролю. Втільнення цього контролю стає певна дискурсивна політика, яка спрямовує самовираження людини в те або інше русло [5]. Враховуючи зазначене, стає зрозумілим, що індивіди, залучені в макросоціальні процеси, переживають схожі тривалі емоційні стани, які набувають, зрештою, певних соціоповедінкових форм. Відмітимо, що сама теза про соціальну природу емоцій, звичайно, не є новою. Однак підкреслимо, що, незважаючи на своєрідний «емоційний поворот», який простежується сьогодні в соціально-філософському пізнанні, зростання психічної самостійності особи, процеси соціальної приватизації як «втечі від суспільства», як поширення нового типу «неналежного індивіда» – людини, суб'єктивно не пов'язаної з соціальною спільнотою, самі по собі способи прояву емоцій регламентуються все жорсткі-

ше. Крім того, «контроль над емоціями» з боку інституційних структур, вплив яких у зоні безпосереднього існування сучасної людини видається йому нікчемним, ніяк не слабшає.

Таким чином, можна виділити декілька причин особливої виразності «баналізації зла» як актуального емоційного прояву екзистенціального досвіду суспільства: 1) «баналізація зла» ідеально вписується в простір соціальних відносин і інститутів, що відрізняють сучасне суспільство; 2) «баналізація зла» є невід'ємним емоційно-поведінковим атрибутом, який прямо корелює з актуальним медійним дискурсом, що створює особливу мову репрезентації наявної культурної ситуації.

Отже, як значущий соціально-психологічний маркер «баналізація зла», зрозуміло, не може вважатися надбанням сучасності. Проте саме в ситуації розпаду модерного порядку організації суспільства, заснованого на авторитеті колективних уявлень, в атмосфері жорсткої боротьби і суперництва індивідуальних життєвих перспектив, в умовах нестійкості моральних норм баналізація зла стає явною поведінковою домінантою. Її актуалізації сприяють ерозія соціальної солідарності, гетерогенність суспільних зв'язків, культ індивідуального інтересу й особистої самоцінності. Наше повсякденне життя сьогодні пов'язане з безпрецедентним запереченням життєвого досвіду «Іншого», з кризою як «вертикальної» (або політичної) довіри, під якою розуміється довіра до інститутів держави, так і «горизонтальної» довіри, що виникає між людьми [6]. Проблема в тому, що «ми старанно обходимо бездомного, сидячого перед входом, насолоджуємося обідом, коли голодують діти, спокійно спимо вночі, коли страждань не стає менше, – атомізованна повсякденність вимагає від нас систематичної відмови від близькості з іншими, від нашого зв'язку з ними» [7, с. 77–78]. Очевидно, що зворотною стороною «фундаментальної байдужості» (так С. Жіжек визначив процес безпрецедентного заперечення сучасним суб'єктом життєвого досвіду інших) виявляється загострене переживання приватності, звуження життєвих горизонтів до модусу «ввічливої неухважності» – ми дивимося на людей похилого віку, хворих дітей, інвалідів «широко закритими» очима, ми просто намагаємося їх не помічати. Цікавою реакцією на обсяг та якість традиційних соціальних зв'язків, що катастрофічно зменшуються, може бути посилення інтеракції людини з домашніми тваринами, які виконують своєрідні «замісні» функції. В інтеракції «господар – його вихованець» тварина просто підміняє суто людські форми соціальної взаємодії. З цього погляду спілкування з твариною виявляється сурогатом емоційного людського спілкування.

Іншим вагомим чинником, що формує спільні афективні настанови великих соціальних груп, є культурні наративи (міфи, вірування), які поширюються за допомогою різних каналів комунікації. З точки зору одного з авторитетних аналітиків соціопсихологічних процесів макрорівня Д. Бартала, «якщо вірування і стандарти отримують широке розповсюдження в суспільстві і засвоюються ним, вони стають важливим джерелом впливу на емоційну поведінку членів колективу: викликають певні емоції, надають критерії для відбору інформації, задають способи емоційного вираження і спрямовують поведінкові реакції. Сформована таким чином колективна емоційна орієнтація виявляється істотною характеристикою суспільства і культури та може стати частиною пануючого соціального етосу» [8, с. 54–55]. Сьогодні основним каналом трансляції культурно-заданих емоційних шаблонів виступають ЗМІ. Простір сучасної медійної культури стає місцем вираження актуальних соціальних уявлень про мораль, в ньому знаходять віддзеркалення ідеї, що існують на цей момент, цінності, способи життя, суспільні настрої.

Небувалий інформаційний тиск на весь ментальний комплекс людини змінив особливості її світовідчуття, сприяв зростанню залученості окремої людини в події, до яких вона не має безпосереднього відношення. Г. Маклюєн назвав новий світ, що народжується завдяки медіа, «Епохою тривоги», «загальної людської участі у всіх людських подіях, приватних і колективних» [9]. Справді, у сучасному суспільстві, незважаючи на яскраво виражені тенденції ескапізму, складно уникнути тотальної всеосяжної тривоги. Зміни клімату, терор, фінансові, гуманітарні катастрофи, пандемії, порушення прав людини – ці та інші явища становлять значну долю інформаційних повідомлень. Як наслідок, сучасна людина виявилась втягнутою в ігрове поле конструювання вражень, у результаті чого здатність відчувати набула абсолютно неочікуваних рис фрагментарності, поверховості, швидкості емоційного переключення, відстороненості. Іншими словами, почуття й емоції значною мірою втратили безпосередність особистісного досвіду, стали «просякнутими» комунікативною рефлексією медіа. Театралізуючи події, перетворюючи реальність на своєрідну соціальну виставу (у термінології Гі Дебора), медіа витісняють живий досвід і активну соціальну участь, люди стають спостерігачами власних життів, виконавцями ролей, живуть в умовах відчуження і атомізації. На думку Гі Дебора, процеси театралізації всього суспільного життя зайшли так далеко, що варто говорити не просто про стирання кордонів між життям і виставою, але про корінну підміну, про фальсифікацію цих понять [10, с. 24]. Інверсія вистави і реального людського життя виявляється в тому, що у свідомості людини відбувається заміщення цієї самої реальності її медійними образами. Такий індивід бездіяльно споглядає, причому з безпечної відстані, «Видовище» – нескінчену щоденну хроніку регіональних війн, терактів, стихійних лих, аварій, з перервою на рекламу і розважальні програми. Крім того, сучасні медіа, функціонуючи в режимі ринку, віддають перевагу формулі «труп пожвавлює кадр», що, своєю чергою, не просто задовольняє запит

аудиторії на гострі емоційні переживання, але й зумовлює «зловіще зачарування» насиллям та страхом.

Таким чином, медійний дискурс (який не має єдиного ціннісно-нормативного центру, не підпорядковується жодним етичним домінантам), будучи ініційованим публічною сферою, впливає на «життєві світи» в категоріях «страху», «небезпеки», «загрози», «занепаду». «Баналізація зла» в цьому плані є своєрідним ефектом такого явища, як «перевиробництво зла»: у сучасному телебаченні шохвилини кого-небудь вбивають (в кіно, в серіалах), і всі з цікавістю на це дивляться. Особливістю сучасного насильства є його наочність і публічність. Як зауважує С. Жижек, «існує (метафорично і буквально) екран, через який ми відчуваємо прояви страждань, оскільки щодня нас засипають телерепортажами про етнічні чистки, зґвалтування, тортури, природні катастрофи, яким ми глибоко співчуваємо... на відстані» [11, с. 83]. Насправді така «квазіперсоніфіційована» співучасть не що інше як прагнення утримати страждання інших на відповідній дистанції, не ставлячи при цьому під загрозу зону особистого комфорту. Аналізуючи телевізійний контент, А. Назаретян вказує на аналогічні тенденції: «Збройний конфлікт, у якому загинуло кілька десятків людей, швидко стає предметом пильної уваги і переживання мільйонів. Побитий батьками хлопчик, задушена маніяком дівчина, вулична бійка – всі подібні події, багато разів і багатоканально розтиражовані, накладаються на військові і кримінальні серіали» [12, с. 166]. Крім того, в центрі телевізійної картини світу опинилася девіантна особа з деструктивними схильностями. Хорошою ілюстрацією «девіантної наповненості» сучасної медіакультури можуть слугувати, наприклад, телесеріали. Як би там не було, але серед жанрових, сюжетних серіалів великою популярністю користуються саме ті, де головний герой – типовий девіант: «Доктор Хаус» (історія про професійні будні циніка, соціопата і мізантропа), «Декстер» (головний герой – маніяк-вбивця, що служить в поліції, і у вільний від роботи час страчує інших маніяків-вбивць), «Втеча» (тюремні пригоди безневинно засудженого і його брата).

Врешті втомленість від жорстокості породжує у сучасного індивіда бажання сховатися від неї в приватній зоні життя як зоні рекреації та певної свободи. Не дивно, що за такими обставинами частина населення заявляє про своє право закривати очі на те, що відбувається навколо, вважаючи за краще триматися осторонь від проблем суспільного життя, вважає їх обговорення даремним і нудним. Ця позиція слугує своєрідним засобом самозахисту від жорстокої реальності зовнішнього світу, що не допускає ілюзій. Така захисна стратегія «добровільних шор» (у термінології французького соціолога Кр. Дежура), з одного боку, виконує функцію адаптації і боротьби із стражданнями, а з іншого – є основним посередником у баналізації зла. Дослідник підкреслює, що під баналізацією зла він має на увазі «не лише зниження в суспільстві відчуття обурення як реакції на несправедливість і зло, але, крім того, процес, в результаті якого відбувається втрата злом своєї драматичної суті (що неприпустимо ні за яких умов), а також поступове залучення все більшого числа людей до справи здійснення зла і перетворення їх в «колабораціоністів» [10, с. 80].

Таким чином, реалії буденного досвіду, наповненого різними проявами баналізації зла, яскраво демонструють дискурсивні пласти, які стоять за ними і викликають зростання егоїзму, надмірного індивідуалізму і занепад цінностей колективу. При цьому повсякденний досвід і переживання людей виявляються опосередкованими візуальним світом ЗМІ. Медіа як такі, що спостерігають (у фукіанському сенсі), включаються в логіку дисциплінарного суспільства, здійснюючи аудіовізуальний контроль у формі репрезентації «реальності». Очевидно, що «баналізація зла» є симптомом загальної морально-культурної атмосфери, що відрізняє сучасне суспільство (й Україна в цьому випадку не виняток). Український соціум у сьогоденні своїй якості є атомізованим, кримінально насиченим, політично та економічно нестабільним, «культурно травмованим» внаслідок радикальної ціннісної реконфігурації, що, своєю чергою, вимагає від індивіда нових компетенції, зразків поведінки, навичок, настанов (наприклад, на цинічний прагматизм, утилітаризм), необхідних для користування новоствореними інститутами. У такій ситуації у сфері соціальних орієнтацій і настроїв досить поширеними симптомами виступають: пасивність, апатія, відчуття безсилля, орієнтація на сьогодні і скорочення видимої перспективи щодо майбутнього, синдром відсутності довіри в першу чергу до офіційних інституцій та органів влади. Так, особливістю протестних рухів (яскравий приклад – український Майдан) є те, що вони відбуваються окремо від політиків. Громадяни демонструють сьогодні чисельні приклади «низової» суспільної активності (волонтерські рухи, нові асоціації, організації самопомогі), тобто, мабуть, вперше за пострадянську історію захистом своїх прав почали займатися самі люди. Без сумніву, така громадянська активність сприяє розвитку соціальної солідарності, розширенню публічної сфери, виникненню нового публічного простору і поступовому розмиттю патерналістської моделі відносин з державою. Актуальні реалії українського соціуму підтверджують дію закону поляризації, сформульованого ще П. Сорокіним: у катастрофічних ситуаціях на одному полюсі загострюються психічні та моральні патології, проявляються апатія або паніка, злість і агресія, а на іншому – мобілізується воля, актуалізуються подвижництво, самовідданість і «альтруїстичне перевтілення» [13, с. 167]. Проте формування нових форм суспільної самоорганізації в Україні відбувається поки що на тлі загальної «культури недовіри», коли довірливість виступає проявом наївності, суспільне визнання продовжує

асоціюватися у свідомості більшості громадян з матеріальною забезпеченістю (і не важливо, наскільки чесним шляхом вона досягається), свобода не пов'язується з відповідальністю, дружба і любов розглядаються як перешкоди самореалізації, а чесність – як перешкода успіху в справах. Індивідуальною стратегією адаптації в атмосфері «культури недовіри» може бути зростання автономії в режимі «відходу в приватність», критичного дистанціювання від суспільства як зони ризикогенності. Відповідно «баналізацію зла» можна розглядати як своєрідну форму індивідуального емоційного і діяльнісного співіснування з «великим світом», що зменшує ступінь особистої відповідальності посиленням на «не володіння ситуацією» (справді, навіщо переживати через те, що не стосується мене безпосередньо); це спроба трансформувати причину негативних соціальних явищ таким чином, щоб почуттю особистісного «Я» було завдано найменшої шкоди.

Література:

1. Бикбов А. Т. Грамматика порядка: Историческая социология понятий, которые меняют нашу реальность [Текст] / А. Т. Бикбов. – М. : Изд. дом Высшей школы экономики, 2014. – 432 с.
2. Бек У. Общество риска. На пути к другому модерну [Текст] / У. Бек. – М. : Прогресс-Традиция, 2000. – 384 с.
3. Бернштейн Р. Метаморфозы прагматизма [Текст] / Р. Бернштейн // Западная философия конца XX – начала XXI в. Идеи. Проблемы. Тенденции. – М. : ИФРАН, 2012. – 211 с.
4. Элиас Н. Изменения в поведении высшего слоя мирян в странах Запада [Текст] / Н. Элиас // О процессе цивилизации. Социогенетические и психогенетические исследования. – Том 1. – М. ; СПб. : Универ. книга, 2001. – 332 с.
5. Фуко М. Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы [Текст] / М. Фуко ; пер. с фр. В. Наумова ; под. ред. И. Борисовой. – М. : Ad Marginem, 1999. – 315 с.
6. Штомпка П. Новые перспективы исследования доверия [Текст] / П. Штомпка // Соц. и гуманитар. науки. Отеч. и зарубеж. лит., Сер. 11: Социология: РЖ. – М., 2008. – № 3. – С. 30–39.
7. Жижек С. Любил ли Ленин своих близких? [Текст] / С. Жижек // 13 опытов о Ленине. – М. : Ad Marginem, 2001. – С. 77–102.
8. Эмоции в социопсихологической инфраструктуре трудноразрешимых общественно-политических конфликтов (Сводный реферат) [Текст] / отв. ред. Е. П. Рщобзова // Соц. и гуманитар. науки. Отеч. и зарубеж. лит., Сер. 11: Социология: РЖ. – М., 2008. – № 4. – С. 52–59.
9. Маклюэн М. Понимание медиа: Внешние расширения человека [Текст] / М. Маклюэн. – М. : Канон-пресс-Ц, Кучково поле, 2003. – 464 с.
10. Дебор Г. Общество спектакля [Текст] / Г. Дебор – М. : Логос, 2000. – 457 с.
11. Жижек С. «Матрица» или две стороны извращения [Текст] / С. Жижек [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/Article/Gig_Matr.php. – Загл. с экрана.
12. Назаретян А. П. Виртуализация социального насилия: знамение эпохи? (Развернутый комментарий к статье А. М. Буровского) [Текст] / А. П. Назаретян // Историческая психологи и социология истории. – 2009. – Т. 2. – № 2. – С. 150–170.
13. Назаретян А. П. Антропология насилия и культура самоорганизации: Очерки по эволюционно-исторической психологии [Текст] / А. П. Назаретян. – М. : Издательство ЛКИ, 2007. – 256 с.

Рекомендовано до друку рішенням кафедри філософії Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гнчара, протокол № 1 від 29 серпня 2014 р.